

Ierosināta lieta par tiesnešu algu samazināšanu un atalgojuma „griestiem”

Satversmes tiesas 1. kolēģija ir ierosinājusi lietu „Par likuma „Par tiesu varu” pārejas noteikumu 20. punkta trešā teikuma, ciktāl tas noteic tiesnešu atlīdzību, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 83. un 107. pantam””.

Satversmes 1. pants noteic, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika. Satversmes 83. pants noteic, ka tiesneši ir neatkarīgi un vienīgi likuma padoti, bet Satversmes 107. pants garantē tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu.

Apstrīdētā norma noteic: „No 2010. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 31. decembrim tiesnešu un zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu atlīdzību nosaka 73 procentu apmērā no darba samaksas, kas noteikta saskaņā ar šo pārejas noteikumu 7. un 17. punktu, bet nepārsniedzot Ministru prezidenta mēnešalgu, kas noteikta saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.”

Pieteikumu iesniedzēji – 183 tiesneši – pieteikumos norāda, ka apstrīdētā norma neatbilstot tiesiskās paļāvības principam, tiesiskās stabilitātes principam, tiesiskās vienlīdzības principam un tiesu neatkarības principam. Viņi norāda, ka tiesnešu algu reformas pabeigšana jau esot vairākkārt atlikta un laikā, kad vidējais atalgojums valsts pārvaldē pieauga, tiesnešu atalgojums jau tika „iesaldēts”. Pieteikumu iesniedzēji uzskata, ka nosakot tiesnešu atalgojumu, esot jāņem vērā gan tiesneša amatam izvirzītās kompetences prasības, gan amatu un papildu ienākumu gūšanas ierobežojumi, gan arī tas, ka tiesnesim, atšķirībā no citiem valsts pārvaldē nodarbinātajiem, nav iespējams saņemt piemaksas par papildu darbu vai darbu paaugstinātas intensitātes apstākļos.

Tāpat esot jāņem vērā, ka tiesneša karjeras izvēle ir ilgtermiņa izvēle, un tādēļ tiesnesim esot svarīgi paļauties, ka regulējums, kas attiecas uz tiesneša amatu, atalgojumu un sociālajām garantijām būtu stabils un netiktu mainīts atkarībā no politiskās gribas.

Saeima ir uzaicināta līdz 2010. gada 11. jūnijam iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu. Lietas sagatavošanas termiņš ir 2010. gada 9. septembris.